

A ס"ד

Intro

Today we will Be"H learn ל' דף of קידושין. Some of the topics we will learn about include:

מצות הבן על האב

The Gemara elaborates on a father's obligations to his son, including:

1.

למדו תורה

To teach his son Torah, and

בן בנו

Whether a grandchild is included in this obligation;

The Gemara also discusses other Halachos regarding

תלמוד תורה, including:

ושלשתם, to divide one's time between Tanach, Mishnah, and Gemara;

2.

להשיאו אשה

To help him find a wife;

3.

ללמדו אומנות

To teach him a trade or a craft;

A

מצות הבן על האב

למדו תורה

להשיאו אשה

ללמדו אומנות

B

מצות האב על הבן

A child's obligations to his parents, namely

כיבוד ומורא אב ואם

Honoring and fearing one's parents.

יצה"ר

The Gemara discusses the power of the יצה"ר, and how he can be fought through Torah study.

B

כיבוד ומורא אב ואם

יצה"ר

1 So let's review...

The Gemara continues discussing a father's obligation to teach his son Torah:

עד היכן חייב אדם ללמד את בנו תורה
למדו מקרא
אין מלמדו משנה
A father is only obligated to teach his son Chumash, but not Mishnah.

The Gemara discusses the obligation of a grandfather:

The Pasuk says

והודעתם לבניך ולבני בניך

One should teach his children and grandchildren.

The Gemara cites two interpretations:

1.

אבי אביו

אינו חייב

Actually one is not obligated to teach his grandchildren, as the Pasuk says

ולמדתם אותם את בניכם

ולא בני בניכם

Rather, the earlier Pasuk is teaching

כל המלמד את בנו תורה

מעלה עליו הכתוב

כאילו למוד לו ולבנו לבן בנו

עד סוף כל הדורות

By teaching one's son Torah, it is as if he has taught all his future generations, because this pattern will continue as his son teaches his sons, and so on.

2.

אבי אביו

מיחייב

One is obligated to teach his grandchildren Torah, and the Pasuk

ולמדתם אותם את בניכם

Teaches us

ולא בנותיכם

This Pasuk excludes daughters, not grandchildren.

1

עד היכן חייב אדם
ללמד את בנו תורה

למדו מקרא
אין מלמדו משנה

והודעתם לבניך ולבני בניך

One should teach his children and grandchildren.

1

אבי אביו – אינו חייב

One is not obligated to teach his grandchildren,

והודעתם לבניך ולבני בניך
ולמדתם אותם את בניכם

וא לא בני בניכם

אם פאלאך את בנו תורה
מאזא עליו הכתוב

כאילו אמוד לו ולבנו לבן בנו
עד סוף כל הדורות

2

אבי אביו מיחייב

One is obligated to teach his grandchildren Torah

ולמדתם אותם את בניכם

וא לא בנותיכם

Excluding daughters, but not grandchildren.

2 The Gemara describes the proper method of תלמוד תורה:
 The Pasuk says
 ושננתם לבניך
 The Gemara offers two interpretations of the word שננתם:
 1.
 לשלש, to divide in three;
 לעולם ישלש אדם שנותיו
 שליש במקרא
 שלשי במשנה
 שלשי בתלמוד
 A person should divide his years in three; for studying
 Tanach, Mishnah, and Gemara. However, since
 מי ידע כמה חיי
 One does not know his lifespan; therefore,
 ליומי
 He should split the days into three periods dedicated to
 these three areas of study.
 Rashi understands this to mean
 ימי השבוע
 To divide the week into three periods of two days each;
 Tosfos says
 כל יום ויום
 To divide each day into three periods;

2.
 שיהו דברי תורה
 מחודדים בפיו
 One should review and delve into his studies until he has
 command of the material.
 שאם ישאל לך אדם דבר
 אל תגמגם ותאמר לו
 אלא אמור לו מיד
 So that one should be able to answer a question immedi-
 ately, as the Pasuk says
 קשרם על אצבעותיך
 כתבום על לוח לבך
 Inscribe these words on your heart.
 =====

2 The proper method of תלמוד תורה

ושננתם לבניך
 ואלתם
 Divide in three

<p>שיהו דברי תורה מחודדים בפיו <i>One should review his studies until he has command of the material</i> שאם ישאל לך אדם דבר אל תגמגם ותאמר לו קשרם על אצבעותיך כתבום על לוח לבך <i>Inscribe these words on your heart.</i></p>	<p>לעולם ישלש אדם שנותיו שליש במקרא שלשי במשנה שלשי בתלמוד <i>However, since</i> מי ידע כמה חיי <i>one does not know his lifespan; therefore,</i> ליומי <i>He should split the days into three periods</i> ימי השבוע כל יום ויום</p>
---	---

3 The Gemara now digresses to discuss the vital role of Torah study:
 The Pasuk says
 ושמעתם את דברי אלה
 And this can be read
 סם תם
 נמשלה תורה כסם חיים
 The Torah is compared to an elixir of life;
 הקב"ה אמר להם לישראל
 בני בראתי יצר הרע
 ובראתי לו תורה תבלין
 Hashem created the יצה"ר, but He also created the Torah as an antidote;
 אם אתם עוסקים בתורה
 אין אתם נמסרים בידו
 If you will engage in Torah study you will be spared;
 אם אין אתם עוסקין בתורה
 אתם נמסרים בידו
 If you do NOT engage in Torah study, you will come under his control.
 Furthermore,
 כל משאו ומתנו בו
 His entire focus will be to ensnare you. However,
 ואם אתה רוצה
 אתה מושל בו
 If you want to, you can control him.

3

The Vital Role of Torah Study

וְשִׁמַּעְתֶּם אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים

סם תם

נמשלה תורה כסם חיים
 The Torah is compared to an elixir of life;

הקב"ה אמר להם לישראל
בני בראתי יצר הרע
ובראתי לו תורה
תבלין

אם אתם **עוסקים בתורה**
אין אתם נמסרים בידו

אם אין אתם עוסקין בתורה
אתם נמסרים בידו

Furthermore,
כל משאו ומתנו בו
 His entire focus will be to ensnare you. However,
ואם אתה רוצה
אתה מושל בו
 If you want to, you can control him.

4 Another source that Torah study negates the effects of the יצה"ר:
 תנא דבי רבי ישמעאל
 אם פגע בך מנוול זה
 משכהו לבית המדרש
 If you are challenged by the repulsive one, i.e. the יצה"ר,
 draw him into the מדרש, i.e., engage in Torah study;
 אם אבן הוא נימוח
 If he is as strong a rock, the Torah, which is compared to water, will dissolve him,
 ואם ברזל הוא מתפוצץ
 Even if he is as strong as iron, the Torah will shatter him.

4

Torah study negates the effects of the יצה"ר

תנא דבי רבי ישמעאל

אם פגע בך מנוול זה
משכהו לבית המדרש

ואם ברזל הוא **מתפוצץ**
 Even if he is as strong as iron, the Torah will shatter him.

אם אבן הוא **נימוח**
 If he is as a strong rock, the Torah, which is compared to water, will dissolve him

5 The Gemara now digresses to discuss the power of the יצר הרע:
 קשה יצה"ר
 שאפילו יוצרו קוראו רע
 Even his Creator termed him 'Evil'.
 Additionally,
 יצרו של אדם
 מתחדש עליו בכל יום
 The יצה"ר renews itself daily. Alternately,
 יצרו של אדם
 מתגבר עליו בכל יום
 ומבקש המיתו
 The יצה"ר strengthens itself daily, and seeks man's
 downfall,
 ואלמלא הקב"ה עוזרו
 אין יכול לו
 And we could not overcome it without Divine assistance.
 =====

5 *The power of the יצר הרע*
קשה יצה"ר
שאפילו יוצרו קוראו רע
Even his Creator termed him 'Evil'.
ואלמלא יצרו של אדם
מתגבר עליו בכל יום
הקב"ה עוזרו
אין יכול לו
ומבקש המיתו

6 The Gemara returns to explain the ברייתא that lists the מצות הבן על האב להשיאו אשה
 A father is obligated to marry off his son, as the Pasuk says
 קחו נשים והולידו בנים ובנות
 וקחו לבניכם נשים
 One should marry, have children, and find them wives.
 The Pasuk continues
 ואת בנותיכם תנו לאנשים
 And marry off your daughters.
 Although
 בתו לאו בידו היא
 It is not in his power to find her a husband; however,
 ניתן לה מידי ולבשייה ונכסייה
 כי היכי דקפצו עלה אינשי
 He can entice suitors by offering a dowry and dressing her well.
 =====

6 **מצות הבן על האב: להשיאו אשה**
קחו נשים והולידו בנים ובנות
וקחו לבניכם נשים
One should marry, have children, and find them wives
ואת בנותיכם תנו לאנשים
And marry off your daughters
בתו לאו בידו היא
Although
It is not in his power to find her a husband
ניתן לה מידי ולבשייה ונכסייה
כי היכי דקפצו עלה אינשי
However,
He can entice suitors by offering a dowry and dressing her well.

The ברייתא continues
 ללמדו אומנות
 A father is obligated to teach his son a craft, as the Pasuk says
 ראה חיים עם אשה אשר אהבת
 Comparing חיים, a source of livelihood, with a woman;
 Now, if the term אשה in the Pasuk refers to
 אשה ממש, one's wife, then
 כשם שחייב להשיאו אשה
 כך חייב ללמדו אומנות
 The Pasuk is obligating him to teach his son a craft, just as
 he must marry him off;
 Alternately,
 אם תורה היא
 If the word אשה is an illusion to the Torah, then
 כשם שחייב ללמדו תורה
 כך חייב ללמדו אומנות
 The Pasuk is obligating him to teach his son a craft, just as
 he must teach him Torah.

מצות הבן על האב: ללמדו אומנות
ראה חיים עם אשה אשר אהבת
אם תורה היא
אשה ממש
 כשם שחייב להשיאו אשה
 כך חייב ללמדו אומנות
אם תורה היא
 כשם שחייב ללמדו תורה
 כך חייב ללמדו אומנות

7 The Gemara continues
 וי"א
 אף להשיטו לנהר
 To swim, because
 חיותיה הוא
 It is a necessary skill for survival.

The Gemara concludes
 רבי יהודה אומר
 כל שאינו מלמדו אומנות
 כאילו מלמדו ליסטות
 If he does not teach him a trade, it is as if he taught him to become a thief.

The Gemara explains the מחלוקת:
 According to תנא קמא, it suffices
 דאגמריה עיסקא
 To teach him how to do business, because
 אומנות לאו דוקא
 An actual craft is not necessary.
 However, according to רבי יהודה
 אומנות דוקא
 He must learn a craft, because otherwise he will turn to stealing when there is no business available.
 =====

7 וי"א - אף להשיטו לנהר
 To swim - because
 חיותיה הוא
 It is a necessary skill for survival

רבי יהודה אומר
 כל שאינו מלמדו אומנות
 כאילו מלמדו ליסטות
 If he does not teach him a trade,
 it is as if he taught him to become a thief.

רבי יהודה
 אומנות דוקא
 He must learn a craft,
 because otherwise he
 will turn to stealing
 when there is no
 business available

תנא קמא
 דאגמריה עיסקא
 It suffices to teach him
 how to do business, because
 אומנות לאו דוקא
 An actual craft
 is not necessary.

8 The Mishnah on דף כ"ט continues
 וכל מצות האב על הבן
 אחד אנשים ואחד נשים חייבין
 And the Gemara explains
 כל מצות דמייחייב ברא למיעבד לאבא
 נשים חייבות
 Women are included in the obligations that children have to their parents, as the Pasuk says
 איש אמו ואביו תיראו
 The plural expression 'they shall fear' includes women as well. However, the Pasuk specifically refers to איש, men, because
 איש סיפק בידו לעשות
 אשה אין סיפק בידה לעשות
 Men always have the ability to care for their parents, while women do not, because
 רשות אחרים עליה
 Their primary obligation is to their husband. Therefore,
 נתגרשה
 שניהם שוים
 If a woman gets divorced, she shares equal responsibility with her brothers.

8 וכל מצות האב על הבן
 אחד אנשים ואחד נשים חייבין
 Women are included in the obligations
 that children have to their parents
 איש אמו ואביו תיראו
 "they shall fear"
 includes women
 איש סיפק בידו לעשות
 אשה אין סיפק בידה לעשות
 נתגרשה - שניהם שוים

9 The Gemara now digresses to discuss the importance of this Mitzvah:
 The Pasuk says
 כבד את אביך ואת אמך
 To honor one's parents, and also
 כבד את ה' מהונך
 To honor Hashem;
 Similarly, the Pasuk says
 איש אמו ואביו תיראו
 To fear one's parents, and also
 את ה' אלקיך תירא ואותו תעבוד
 To fear Hashem;

This indicates
 השוה הכתוב
 כבוד אב ואם
 לכבוד המקום
 ומוראת אב ואם
 למוראת המקום
 The Torah equates the obligation to honor and fear one's parents with the obligation to honor and fear Hashem.

The Gemara explains וכל בדין
 This is a reasonable comparison, because
 שלשה שותפין הן באדם
 הקב"ה ואביו ואמו
 Hashem, a father, and a mother are all partners in a person's creation. Therefore,
 בזמן שאדם מכבד את אביו ואמו
 אמר הקב"ה
 מעלה אני עליהם
 כאילו דרתי ביניהם וכבודוני
 When a person honors his parents, Hashem considers it as if He resides amongst us and we honor Him.
 On the other hand,
 בזמן שאדם מצער את אביו ואת אמו
 אמר הקב"ה
 יפה עשיתי שלא דרתי ביניהם
 שאלמלי דרתי ביניהם ציערוני
 If a person causes his parents distress, Hashem credits His decision not to reside amongst us, for otherwise we would, so to speak, distress Him as well.

10 The Gemara contrasts the obligation to honor with the obligation to fear one's parents:
 In the Pasuk
 כבד את אביך ואת אמך
 הקדים הקב"ה
 כיבוד אב לכיבוד אם
 The father is written before the mother; because
 גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם
 שכן מכבד את אמו יותר מאביו
 מפני שמושלתו בדברים
 Hashem knows that it is natural to honor one's mother more than his father, because she deals with him gently, Therefore, the Torah stresses the obligation to honor one's father.

Similarly, in the Pasuk
 איש אמו ואביו תיראו
 הקדים הקב"ה
 מורא האם למורא האב
 The mother is written before the father; because
 גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם
 שהבן מתירא מאביו יותר מאמו
 מפני שמלמדו תורה
 It is natural to fear one's father more than his mother, because he teaches him Torah. Therefore, the Torah stresses the obligation to fear one's mother.

9

כבוד את אביך ואת אמך
 את ה' מהונך
 כבוד את ה' מהונך
 את אלקיך תירא
 אביו ואביו תיראו
 איש אמו ואביו תיראו

וכל בדין
 This is a reasonable comparison, because
 שלשה שותפין הן באדם
 הקב"ה - ואביו - ואמו

קפון לאדם מכבד אביו ואמו
 אמר הקב"ה
 יפה עשיתי
 שלא דרתי ביניהם
 שאלמלי דרתי ביניהם
 ציערוני

קפון לאדם מכבד אביו ואמו
 אמר הקב"ה
 מעלה אני עליהם
 כאילו דרתי ביניהם
 וכבודוני

10

הקדים הקב"ה כבוד אב - לכבוד אם
 2 1
 כבד את אביך ואת אמך
 גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם
 לכן מכבד את אמו יותר מאביו
 מפני שמלכתו בדברים
 Therefore, the Torah stresses to honor one's father

הקדים הקב"ה מורא האם - למורא האב
 2 1
 איש אמו ואביו תיראו
 גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם
 לכן מתירא מאביו יותר מאמו
 מפני שמלמדו תורה
 Therefore, the Torah stresses to fear one's mother

